

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

VESTNIK

6
2020

3,90 €

TEMA MESECA

Gorsko vodništvo

Z NAMI NA POT

Alpski tritisočaki

125 let
Planinskega
vestnika

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

GIANTS OF THE HIMALAYAS, Viki Grošelj

Avtor je predstavil vseh štirinajst svetovnih osemtisočakov in orisal zgodovino vzponov nanje; posebej je poudaril delovanje slovenskih alpinistov, ki so se z izjemnimi dosežki v Himalaji povzpeli na svetovni vrh. Zbrani so vsi podatki o udejstvovanju slovenskih alpinistov, bodisi v slovenskih bodisi v tujih odpravah. Knjiga je napisana v živem in zanimivem slogu, značilnem za avtorja. Velikani Himalaje so bogato prikazani na številnih fotografijah in zelo primerni za vaše poslovne partnerje.

Format: 200 x 255 mm, 248 strani, italijanska vezava

CENA: V času od 15. 6. 2020 do 15. 7. 2020 lahko knjigo kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 7,45 €* (redna cena: 14,90 €*).

*DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.

KMALU V PRODAJI

GRIČI, RAFAEL TERPIN

Od leta 1974 na svojstven način "planinari" kot sodelavec *Planinskega vestnika*. Za njegove pripovedi o najbolj skritih koticah med Vipavsko, Tolminsko in Škofjeloško sta značilna navezanost na domačo krajino in slikanje vsega videnega in občutenega z izbranimi besedami v njegovem posebnem, literarnem tonu. Njegovi prispevki so priklon svetu, življenju in krajini, ki izginjajo, ostajajo le še "na njegovem papirju". Srkal je pripovedi zadnjih prebivalcev in spremljal klecanje kmečkih domov. Kot slikar je svoje članke opremil z lastnimi slikami, kar je novost, ki pomembno poživlja tudi revijo *Planinski vestnik*.

*DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 120. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,

Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,

Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI:

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,

Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajsanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25% popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS), št. pog. 630-183/2017-1.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FS Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Podzemni svet Antarktike

Foto: Marko Prezelj

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Tone

Stavek iz članka na straneh 52–53 tega *Vestnika*. Tone ob koncu dneva pošlje iz bolnišnice SMS: "Če je tebi dobro, je tudi meni, zato hodi, samo hodi" mi je prižgal alarm. Bil je četrtek, sedmega maja. Takoj sem ga poklical. Toneta, seveda. Oglasil se je, a s šibkim glasom. Žal ga nisem razumel prav ničesar. Kot je pozneje povedal Damijan Meško, mu je odpovedovala govorna funkcija. Pa sem mu napisal SMS, naj se kaj javi, da držimo pesti zanj, a je bil SMS v ponedeljek, 11. maja, žal presenetljivo kratek in dokončen.

Tone Škarja je, čeprav že v zrelih letih, vrsto let obiskoval sestanke alpinističnega odseka (AO) Planinskega društva Kamnik, smo pa v zadnjega pol leta opazili, da je prihajal vse manj. Še vedno pa je bil prisoten s svojimi poštnimi sporočili, ki jih imam za celo goro. Te dni sem se poglobil vanje in obudil mnoge stare težave, dileme, tudi konflikte, s katerimi smo se spopadali. Toneta sem spoznal pred dvajsetimi leti, ko sem prišel k *Vestniku*. To je bil čas zatona odprav, ki jih je vodil in po katerih ga najbolj poznamo, pa vendarle je bil še kako prisoten pri delu planinske organizacije, tudi kot podpredsednik. Ravno on me je povabil na AO Kamnik, ko sem mu nekoč potožil, da bi kot "odcveteli" alpinist še rad hodil na sestanke AO, a so tam prisotni le mladi in nikogar več ne poznam. Tako sem predsedal z ljubljanske Matice v Kamnik, kjer sem še danes. Tam so pogosto prisotni tudi alpinisti starejše generacije, ki znajo posebej ob zapletenih položajih še kako pomagati s svojimi nasveti. Če je bil na sestankih od starejših sam, sem pogosto stopil k njemu in sva debatirala. Težko ga je bilo razumeti, ker je nerazločno govoril, a z nekaj truda in ponavljanja vprašanj je šlo. Tako sva izmenjala vrsto zanimivih tem, z leti tudi tiste bolj kočljive. Čeprav je bil nesporna avtoriteta, sem si sčasoma dovolil tudi kako bolj osebno vprašanje in se ni prav nič obotavljal z odgovori. Moram priznati, da sem tako izvedel – čeprav takrat nisem bil osebno poleg, sem pa natančno spremljal zadeve "iz ozadja" – za vrsto cvetk iz alpinističnih in himalajskih dogajanj.

Druga zgodba, v kateri sva bila povezana, je bila Planinska zveza. Ker sem bil v začetkih urednikovanja za tedanje vodstvo popolna neznanka, je bil v časih "nezaupanja" član uredništva vedno tudi kdo iz vodstva PZS. Na ta način je vodstvo vedelo, kaj počnemo, kaj bomo objavljali, kakšna stališča imamo. Tako je kot podpredsednika ta vloga v letih med 2003 in 2007 doletela tudi Toneta. Čeprav je bil za nas zaradi svoje vloge bolj "tujek" kot pa zaresni član, se je v delo uredništva tako dobro vključil, da smo ga po preteku njegovega mandata kar obdržali v svoji ekipi. Pogosto nam je znal, posebno v konfliktnih situacijah, ki jih sploh ni bilo tako malo, odlično svetovati. Med dopisovanji sem tako zasledil izraz 'poskusi discipliniranja uredništva', ki se danes bere presenetljivo ostro, a tedaj pač času primerno.

Z leti sem Škarjo tako dodobra spoznal, a njegov pravi značaj, njegovo borbena in odločno jedro sem spoznal šele z dejanji. Po približno enem letu uredniškega dela je bila moja kapa polna "notranjih pritiskov", zato sem napisal odstopno izjavo in jo poslal referentki na PZS. Zame je bila stvar zaključena. S tem se nisem hotel več ukvarjati, preveč živcev me je stalo. Pa me je naslednji dan poklical Tone in mi zelo plastično orisal, kaj bom s tem naredil. Nič, priznal svoj poraz. Če misliš, da delaš dobro, pač delaj naprej. Pritiski so vedno bili in še bodo, je rekel. Tone je mislil tudi na druge, sem takrat spoznal, in ni mu bilo vseeno. Še danes sem mu za ta klic hvaležen. Tudi sicer je aktivno sodeloval pri delu uredništva, npr. ob težavah s tehničnim urejanjem revije mi je predlagal Emila, s katerim delam še danes, pomagal je pri zamenjavi tiskarne, oblikovalca in še bi lahko našteval.

Skupaj pa sva s Tonetom preživela tudi "posebno obravnavo". Leta 2005 smo objavili njegov uvodnik, ki ni naletel na odobravanje. V njem je bil kritičen, med drugim je zapisal, da je vse več funkcionarjev in vse manj planincev, pri čemer je omenil tudi meddruštvene odbore. Zato so se me lotili na upravnem odboru, a kaj hitro spoznali, da je bil pobudnik pač – avtor. Saj vendar niso mogli pričakovati, da bom zavrnil željo Toneta Škarje! Potem so se lotili njega in ga dve uri bombardirali s stališči, ki so bila nasprotna njegovemu. A se ni zgodilo – nič! Takrat sem spoznal, kakšna veličina je Tone in kako ga spoštujejo, čeprav je razmišljal drugače.

Tudi midva sva se pred desetimi leti hudo sporekla ob mojem nedostojnem pismu referentki na zvezi, za katero je izvedel. Takrat sem mu celo zagrozil, naj se ne meša, pa mi je spravljivo, a še vedno ostro odgovoril ob dveh ponoči, kar je bil tudi sicer pogost čas njegovih pisem. Čez nekaj dni sva se povsem običajno menila po telefonu, ko me je spreletelo, da bi morala biti po vseh "pravilih" sprta. To sem mu tudi omenil, a je le odvrnil, da imam preveč pomembno funkcijo, da bi se kujala. Ni bil zamerljiv, je pa res, da morata biti za to dva takšna.

Pošta, ki jo imam od Toneta, je dragocena. Polna je drobnih cvetk, pregovorov, odlomkov iz knjig, npr. iz *Malega princa* Antoina de Saint-Exupéryja, pa Svetega pisma itn., polna odličnih analiz in stališč, ki so nam dala misliti, nam odpirala obzorja in vidik gledanja. O njem se bomo bolj razpisali v poletni številki, upam pa, da to ne bo zadnje in da se bomo z njim v prihodnosti še srečevali, če ne osebno, pa s pisanjem. Saj se je vendarle zapisal v zgodovino.

Tone me je navduševal in ponosen sem, da sem ga poznal.

Vladimir Habjan

UVODNIK

1 Tone

Vladimir Habjan

GORSKO VODNIŠTVO

4 Z gorskim vodnikom v gore

Marta Krejan Čokl

6 Od robatega gorjana ...

Robert Rot

8 Popotovanja mladega kandidata

Luka Stražar

10 Skozi oči gorskega vodnika

Tomaž Jakofčič

12 Od brezpotja do Sfinge

Rok Zalokar

14 Vodništvo v Karavankah

Gregor Kofler

15 Knjiga pritožb in pohval

Tomek Puczyłowski, Rodney Wilson, Danijela Čeligoj in Marko Žužek, Janez Jarc

ORAZA MIRU

20 Gora kot stik z našo duhovno naravo

Olga Kolenc

TONE ŠKARJA

23 U drugačni navezi z legendo

Mateja Pate

INTERJUJU

24 Tomaž Rotar

Anka Rudolf

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI.**

TUJINA

29 **Po novozelandskih gorah**

Anton Štibler

Z NAMI NA POT

32 **Štirje tritisočaki v šestih dneh**

Vladimir Habjan

PLANINČKOV KOTIČEK

43 **Kako so bistri polhi ukanili bolezen – 2. del**

Kristina Menih

EKSOTIKA

46 **Gorski vodnik na Antarktiki**

Vladimir Habjan

U KRALJESTVU GORA

52 **Pot za vedno**

Magda Šalamon

NAŠE SOSEDSTVO

54 **Nestor planinstva v BiH**

Darko Mohar

SMAR

58 **Odprava v indijsko Himalajo – Zanskar**

Matija Volontar

KOLUMNNA

62 **O sreči in pameti**

Helena Škrli

U SPOMIN

64 **Igor Mezgec**

Igor Škamperle, Bogdan Biščak, Matevž Lenarčič, Rado Fabjan

74 **NOVICE IZ VERTIKALE**

76 **LITERATURA**

77 **PLANINSKA ORGANIZACIJA**

78 **OBLETNICA**

79 **U SPOMIN**

PD CELJE MATICA JE V DOBRIH DVEH LETIH OSTALO BREZ KOCBEKOVEGA DOMA NA KOROŠICI IN FRISCHAUFOVEGA DOMA NA OKREŠLJU, DVEH PLANINSKIH DOMOV NA TRASI SLOVENSKE PLANINSKE POTI.

SVOJ DAR ZA NOVI FRISCHAUF OV DOM LAHKO NAKAŽETE NA RAČUN

**ABANKA CELJE,
TRR: 0510 0801 6743 162.**

DRUŠTVO SE ZAHVALJUJE ZA VAŠ PRISPEVEK.

**POŠLJITE SPOROČILO
SMS S KLJUČNO BESEDO GR55
NA ŠTEVILKO 1919 IN PRISPEVALI
BOSTE 5 € ZA GRADNJO NOVIH
PROSTOROV DGRS KAMNIK.**

